

Regulamin Przedmiotowy
XIV Konkursu Języka Polskiego
dla uczniów gimnazjów województwa świętokrzyskiego
w roku szkolnym 2016/2017

I. Informacje ogólne

1. Niniejszy Regulamin określa szczegółowe wymagania i umiejętności dotyczące organizacji XIV Wojewódzkiego Konkursu Języka Polskiego dla uczniów szkół gimnazjalnych województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2016/2017.

2. Informacje ogólne dotyczące konkursów przedmiotowych ujęte zostały w *Zarządzeniu nr 489/2016 Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie organizacji konkursów przedmiotowych w szkołach podstawowych i gimnazjach w roku szkolnym 2016/2017* oraz w *Regulaminie ogólnym konkursów przedmiotowych dla gimnazjów województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2016/2017 z dnia 9 września 2016 r.* dostępnym na stronie Kuratorium Oświaty w Kielcach:
<http://kuratorium.kielce.pl/Kategoria/konkursy-przedmiotowe/>.

II. Cele konkursu

1. Rozwijanie zdolności i promowanie uczniów uzdolnionych humanistycznie.
2. Doskonalenie kluczowych umiejętności polonistycznych:
  - odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji,
  - analizy i interpretacji tekstów kultury,
  - tworzenia różnych form wypowiedzi (pisemnych i ustnych).
3. Rozwijanie twórczego myślenia, ekspresji słowa oraz kompetencji komunikacyjnej.
4. Pogłębianie kultury humanistycznej, uświadomienie uczniów na uniwersalne wartości za pośrednictwem tekstów literackich.
5. Rozwijanie wiedzy o dorobku literackim twórców związanych z regionem świętokrzyskim.

III. Zakres wiedzy i umiejętności wymagany na poszczególnych etapach konkursu

Na wszystkich etapach obowiązuje wiedza i umiejętności ujęte w podstawie programowej z języka polskiego dla I, II i III etapu edukacyjnego zawarte w rozporządzeniu MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977) ze wskazaniem na poniższe umiejętności.

1. Etap I - szkolny

Uczestnik:

- 1.1. wykazuje się wysokim poziomem kompetencji czytelniczych z uwzględnieniem gatunków publicystycznych;

- 1.2. odczytuje teksty zgodnie z ich intencją i ze świadomością zawartych w nich kontekstów;
- 1.3. cechuje się umiejętnością korzystania z różnorodnych źródeł informacji;
- 1.4. wykazuje się wysoką sprawnością i świadomością językową;
- 1.5. redaguje płynnie, twórczo i niekonwencjonalnie oraz poprawnie pod względem językowym i stylistycznym dłuższe formy wypowiedzi, w tym szczególnie: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, streszczenie, opis sytuacji i przeżyć, opis zwykłych przedmiotów, a także dzieł sztuki, charakterystykę postaci literackiej, filmowej i rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu i wydarzeń kulturalnych, rozprawkę, list, recenzję, wywiad itp.

2. Etap II - powiatowy

Uczestnik:

- 2.1. wykazuje się znajomością tekstów kultury (literatura, teatr, film, plastyka) oraz wiedzą o mediach (prasa, radio, telewizja, Internet);
- 2.2. wykazuje się wiedzą o języku w zakresie leksyki, frazeologii, składni oraz sprawnością językową;
- 2.3 wykazuje się znajomością pojęć teoretycznoliterackich i kulturowych;
- 2.4. potrafi umiejętnie i sprawnie rozwiązywać test on-line.

3. Etap III – wojewódzki

Uczestnik:

- 3.1. redaguje pisemnie dłuższą formę wypowiedzi na wybrany temat w określonej formie (do wyboru: rozprawka, urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, charakterystyka),
- 3.2. ustnie prezentuje analizę i interpretację wylosowanego utworu poetyckiego następujących autorów: M. Pawlikowska-Jasnorzewska, J. Tuwim, K. Wierzyński, Cz. Miłosz, Z. Herbert, W. Szymborska, K. I. Gałczyński, J. Twardowski.
- 3.3. wykazuje się świadomością podstawowych kontekstów interpretacyjnych i dojrzałością w odbiorze tekstów kultury.

IV. Organizacja konkursu

1. Czas trwania poszczególnych etapów konkursu:

Etap I – szkolny: 60 min.

Etap II – powiatowy: 60 min.

Etap III – wojewódzki: część pisemna 60 min., część ustna 5-10 min. po 10 min. przygotowania.

2. Rodzaje zadań, które będą zastosowane na poszczególnych etapach:

Etap I – szkolny: test: zadania zamknięte i otwarte, dłuższa forma wypowiedzi.

Etap II – powiatowy: zadania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru.

Etap III – wojewódzki: dłuższa wypowiedź pisemna, wypowiedź ustna.

3. Na każdym etapie Konkursu zabrania się wnoszenia do sal, w których odbywa się konkurs, wszelkich pomocy, w tym: podręczników, książek, notatek oraz środków łączności (np. telefonów komórkowych, tabletów).

4. Podczas rozwiązywania zadań na każdym etapie uczeń używa pióra lub długopisu, nie może stosować korektora, a błędne zapisy powinien przekreślić.
5. Na każdym etapie konkursu uczniowie mogą korzystać z brudnopisu (opieczętowana kartka opisana jako brudnopis).
6. Po zakończeniu pracy brudnopis zostaje zwrócony komisji konkursowej i nie podlega sprawdzeniu.

5. Kryteria oceny aktywności ucznia

Dłuższa wypowiedź pisemna

- spełnia wymagania dotyczące wybranej formy (rozprawka, urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, charakterystyka),
- temat jest zaprezentowany w sposób twórczy i oryginalny (erudycja, kontekst, logika argumentacji, uogólnienia i refleksje, wyobraźnia),
- ma klarowną kompozycję i funkcjonalny styl,
- język jest poprawny pod względem fleksyjnym, frazeologicznym, składniowym i stylistycznym,
- zachowana jest poprawność ortograficzna i interpunkcyjna,
- objętość pracy wynosi: 2-3 strony papieru formatu A4.

Wypowiedź ustna

Forma wypowiedzi: 5 p.

- trwa od 5 min. (minimum) do 10 min. (maksimum) - 1p.,
- jest ciekawa, żywa, ciągła; porusza umysł, wyobraźnię, uczucia – 1p.,
- ma trójczłonową, logiczną, przejrzystą i spójną kompozycję - 1p.,
- jest prezentowana wyraźnie i z odpowiednią modulacją głosu -1p,
- jest funkcjonalna pod względem językowym – 1p.

Analiza i interpretacja utworu: 6 p.

- analiza wiersza, uwzględniająca pojęcia teoretyczno-literackie zawarte w podstawie programowej (środki stylistyczne, wersyfikacja, budowa wiersza) – 1-2 p.,
- pogłębiona interpretacja uwzględniająca wszystkie elementy niezbędne do odczytania sensu utworu (temat, świat przedstawiony, sposób obrazowania, przesłanie, itp.) - 1-2 p.,
- uwzględnienie właściwych kontekstów, np. biograficznych, filozoficznych, epoki, historycznych, kulturowych, religijnych, itp. – 1p.,
- prezentacja emocji i refleksji związanych z interpretacją utworu – 1p.

Uwaga!

Uczestnicy przystępują do odpowiedzi według wylosowanej kolejności; każdy uczeń ma 10 min. na przygotowanie wypowiedzi.

Wypowiedź zawierająca rażące błędy językowe dyskwalifikuje uczestnika.

V. Tryb odwoławczy

1. Po każdym etapie uczeń wraz z nauczycielem lub rodzicem/opiekunem prawnym ma prawo wglądu do pracy. Praca z etapu wojewódzkiego będzie udostępniona po uprzednim zeskanowaniu i może być oglądana tylko raz. Uczeń ma prawo sfotografować swoją pracę.
2. Szczegóły dotyczące trybu odwoławczego zostały określone w *Regulaminie ogólnym konkursów przedmiotowych dla gimnazjów województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2016/2017*.

VI. Wykaz literatury obowiązującej uczestników

LITERATURA POLSKA

1. Jan Kochanowski - wybrane fraszki (zwl. *Na dom w Czarnolesie, Na zdrowie, Na lipę, O żywocie ludzkim, Na młodość*)
2. Jan Kochanowski *Treny* (V, VII, VIII)
3. Ignacy Krasicki - wybrane bajki (zwl. *Malarze, Wstęp do bajek, Mysz i kot, Czapla, ryby i rak, Ptaszki w klatce, Mądry i głupi, Jagnię i wilcy*)
4. Aleksander Fredro *Zemsta*
5. Adam Mickiewicz – wybrane ballady (zwl. *Świtez, Świtezianka*), *Dziady cz. II, Reduta Ordoña, Śmierć pułkownika*
6. Juliusz Słowacki *Balladyna*, wybrane wiersze (zwl. *Testament mój, Sowiński w okopach Woli, Hymn o zachodzie słońca*)
7. Bolesław Prus *Kamizelka, Katarynka*
8. wybrane wiersze następujących poetów XX w.: Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, Kazimierz Wierzyński, Julian Tuwim, Konstanty Ildefons Gałczyński, Czesław Miłosz, ks. Jan Twardowski, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert
9. Aleksander Kamiński *Kamienie na szaniec* lub Arkady Fiedler *Dywizjon 303*
10. Stanisław Lem - wybrane opowiadanie;
11. Sławomir Mrożek - wybrane opowiadanie;
12. Miron Białoszewski *Pamiętnik z powstania warszawskiego* (fragmenty)
13. Ryszard Kapuściński - wybrany utwór (np. *Imperium*-fragmenty)
14. wybrana powieść przygodowa
15. wybrana młodzieżowa powieść obyczajowa (np. Małgorzaty Musierowicz, Doroty Terakowskiej lub innych współczesnych autorów podejmujących problematykę dojrzewania);
16. wybrany utwór fantasy (np. Ursuli Le Guin, Johna Ronalda Reuela Tolkiena, Andrzeja Sapkowskiego);
17. wybrany utwór detektywistyczny (np. Arthura Conan Doyle'a lub Agaty Christie);
18. utwór podejmujący tematykę Holocaustu, np. wybrane opowiadanie Idy Fink;
19. wybrane z czasopism i prasy codziennej teksty publicystyczne, informacyjne, reklamowe;

20. inne składniki kultury (np. komiksy, filmy, słuchowiska radiowe, programy TV, przekazy ikonizacyjne, poezja śpiewana).

LITERATURA ŚWIATOWA

1. *Biblia* (zwł. opis stworzenia świata i człowieka z Księgi Rodzaju, przypowieść o synu marnotrawnym, przypowieść o siewcy, przypowieść o talentach, hymn św. Pawła o miłości);
2. wybrane mity greckie (zwł. o Prometeuszu, Syzyfie, Dedalu i Ikarze, Orfeuszu i Eurydyce);
3. Homer *Iliada* (np. opis pojedynku Hektora z Achillesem), *Odyseja* lub Jan Parandowski *Przygody Odyseusza*
4. *Pieśń o Rolandzie* (opis walki w górach i śmierci Rolanda)
5. William Szekspir *Romeo i Julia*
6. Molier *Skąpiec*
7. Antoine de Saint Exupéry *Mały Księżę*;
8. Karol Dickens *Opowieść wigilijna*
9. Ernest Hemingway *Stary człowiek i morze*
10. Ernst- Emmanuel Schmitt *Oskar i pani Róża*

UTWORY LITERATÓW ZWIĄZANYCH Z REGIONEM ŚWIĘTOKRZYSKIM

1. Stefan Żeromski *Szyfowe prace, Puszcza jodłowa*
2. Henryk Sienkiewicz *Latarnik*, wybrana powieść historyczna (*Quo vadis, Krzyżacy lub Potop*)

VII. Wykaz literatury pomocniczej

Wiedza o kulturze

1. Dmowska Alicja, *Słownik przysłów i powiedzeń dla gimnazjum i liceum*. Warszawa: Delta, 2000
2. Drabarek Barbara., Falkowski Jacek, Rowińska Izabella., *Szkolny słownik motywów literackich*. Warszawa: Kram, 1998
3. *Encyklopedia szkolna. Literatura i nauka o języku*. Warszawa: WSiP, 1999
4. Jantos Edyta, *Słownik motywów literackich*. Kraków: Zielona Sowa, 2005
5. Klubówna Anna, *Krajobraz z tęczę. Sylwetki artystów od Fidiasza do Picassa*. Warszawa: Książka i Wiedza, 1986
6. Kopaliński Władysław, *Słownik wydarzeń, pojęć i legend XX wieku*. Warszawa: PWN, 1999
7. Kopaliński Władysław, *Słownik symboli*. Warszawa: Wiedza Powszechna, 1990
8. Makowiecki Andrzej Z., *Słownik postaci literackich*. Warszawa: PIW, 2000
9. Matoszko Jadwiga, *Szkolny słownik tematów literackich*. Białystok: PRINTEX, 2001
10. Ogonowska Agnieszka, *Szkolny słownik mediów elektronicznych*. Kraków: Wydawnictwo Edukacyjne, 2006

11. Potrykus-Woźniak, *Słownik nowych gatunków i zjawisk literackich*. Warszawa-Bielsko Biała: ParkEdukacja, 2010
12. *Słownik motywów literackich*. Warszawa-Bielsko Biała: ParkEdukacja, 2007
13. *Słownik pojęć i tekstów kultury. Terytoria słowa*. Pod red. Ewy Szczęsnej. Warszawa: WSiP, 2002
14. Werner Andrzej, *To jest kino*. Warszawa: Stentor, 2000

Wystąpienia publiczne

15. Bocheńska Katarzyna, *Sztuka retoryki – uczeń w roli mówcy*. Warszawa: WSiP, 2005
16. Kuziak Michał, *Jak mówić, rozmawiać, przemawiać?* Warszawa: Wydaw. Szkolne PWN, 2008
17. Lewandowska-Tarasiuk Ewa, *Sztuka wystąpień publicznych, czyli jak zostać dobrym mówcą*. Warszawa: Wydaw. Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2006
18. Pijarowska Renata, *Sztuka prezentacji. Dać szansę młodzieży, czyli jak uczyć prezentacji. Poradnik dla nauczycieli*. Warszawa: WSiP, 2002
19. Wiszniewski Andrzej, *Jak przekonująco mówić i przemawiać*. Warszawa-Wrocław: PWN, 1994

Analiza i interpretacja poezji

20. Bortnowski Stanisław, *Scenariusze półwariackie, czyli poezja współczesna w szkole*. Warszawa: Stentor, 1997
21. Bortnowski Stanisław, *Jak uczyć poezji*. Warszawa: Stentor, 1998
22. Bortnowski Stanisław, *Jak zmieniać polonistykę szkolną?* Warszawa: Stentor, 2009
23. Bortnowski Stanisław, *Przewodnik po sztuce uczenia literatury*. Warszawa: Stentor, 2005
24. Falkowski Stanisław, *Lekcje literatury*. Kraków: Znak, 1998
25. Falkowski Stanisław, *Od Mickiewicza do Herberta. Przewodnik po arcydziełach*. Warszawa: Świat Książki, 2005
26. *Kompetencje szkolnego polonisty*. Praca zbiorowa pod red. Bożeny Chrzęstowskiej. Warszawa: WSiP, 1995, 1997
27. Kulpa-Szustak Iwona, Wojtulewicz Joanna, *Wszystko jest poezja... Poradnik dla nauczycieli przygotowujących uczniów do interpretacji utworów poetyckich na maturze*, Warszawa: ORE, 2014
28. *Miłość w szkole. Szkice interpretacyjne*. Pod red. Jarosława Klejnockiego. Warszawa: Stentor, 2013
29. *Poezja polska. Interpretacje*. Pod red. Grażyny Heskowej-Kwaśniewicz i Bogdana Zelera, Katowice: Książnica, 2000
30. *Przygotowanie ucznia do odbioru różnych tekstów kultury*. Pod red. Anny Janus-Sitarz. Kraków: Universitas, 2004
31. Sulikowski Andrzej, *Na początku był wiersz, czyli 13 nowych odczytań poezji ks. Jana Twardowskiego*. Kraków: Znak, 1998
32. *Szkolne spotkania z literaturą*. Pod red. Anny Janus-Sitarz. Kraków: Universitas, 2007